

POSTANOWIENIE

13 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)
SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)
SSN Karol Weitz

Protokolant Agnieszka Jedynak

na skutek skargi kasacyjnej Miasta W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 6 listopada 2020 r., V ACa 580/19,

w sprawie z powództwa M.T., E.T.

i A. W.

przeciwko Miastu W.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Warszawa-Praga w Warszawie

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

I. Na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z następującym pytaniem:

1. Czy w sytuacji, w której przepis prawa krajowego przewiduje, że sędzia sądu krajowego ostatniej instancji (sędzia Sądu Najwyższego) na mocy dyskrecjonalnej decyzji Prezesa kierującego tym sądem (Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego) może bez swojej zgody zostać wyznaczony do orzekania na określony czas w roku z jednej Izby tego sądu, w której zgodnie ze swoim przygotowaniem i kompetencjami zwykle orzeka, do innej Izby tego sądu właściwej do rozpoznawania innego rodzaju spraw niż te, którymi sędzia ten dotychczas się zajmował, przepis art. 19 ust. 1 drugi akapit TUE w związku z art. 47 KPP należy

interpretować w ten sposób, że wymaga on, aby sędziemu wyznaczonemu do orzekania celem ochrony jego niezawisłości i niezależności przysługiwał od tej decyzji skuteczny środek prawny do niezawisłego i bezstronnego sądu w postępowaniu spełniającym wymagania wynikające z art. 47 i 48 KPP?

2. oraz w ten sposób, że nie jest sądem niezawisłym, bezstronnym, ustanowionym uprzednio na mocy ustawy i zapewniającym jednostkom skuteczną ochronę prawną w dziedzinach objętych prawem Unii Europejskiej, sąd ostatecznej instancji państwa członkowskiego (Sąd Najwyższy), w którego kolegiальnym trzyosobowym składzie zasiadają sędziowie, z których dwaj są sędziami, którzy bez swej zgody zostali wyznaczeni do orzekania przez Prezesa kierującego tym Sądem ze swojej macierzystej Izby tego Sądu do Izby tego Sądu właściwej do rozpoznania spraw, nie mając uprzednio możliwości odwołania się od decyzji o wyznaczeniu do bezstronnego i niezawisłego sądu w postępowaniu spełniającym wymagania wynikające z art. 47 i 48 KPP ?

II. zawiesza postępowanie kasacyjne na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. (*per analogiam*).

UZASADNIENIE

1. Sąd Najwyższy w składzie trzyosobowym, rozpoznając skargę kasacyjną w sprawie II CSKP 1489/22, powziął wątpliwości co do wykładni przepisów prawa Unii Europejskiej tożsame z przedstawionymi w pytaniu prejudycjalnym zawartym w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2023 r. w sprawie II CSKP 496/22 (stąd też przytoczenie przedstawionej w nim argumentacji).

2. W sprawie tej skarga kasacyjna została wniesiona przez pozwanego Miasta W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie z powództwa M.T., E.T. i A.W. przeciwko M., przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Warszawa - Praga w Warszawie o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli. Postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2022 r. Sąd Najwyższy przyjął skargę kasacyjną do rozpoznania, która zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego Izbą Cywilną (dalej jako Prezes IC.SN) z dnia 6 maja 2022 r. została skierowana do referatu sędziego Karola Weitzza i ostatecznie została zarejestrowana pod sygnaturą II CSKP 1489/22.

3. Zarządzeniem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego (dalej PPSN) nr 31/2023 z dnia 15 lutego 2023 r., w sprawie wyznaczenia sędziego Sądu Najwyższego do orzekania na czas określony w Izbie Cywilnej, z powołaniem się na art. 14 § 1 pkt 8, art. 102 § 1 oraz art. 35 § 3 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1093) i § 80 ust. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 14 lipca 2022 r. Regulamin Sądu Najwyższego (Dz.U. poz. 1489), wyznaczono sędziego Romualdę Spyt do orzekania w Izbie Cywilnej Sądu Najwyższego na czas określony od 1 kwietnia do 30 czerwca 2023 r., ustalając jednocześnie zasady przydziału spraw na każdy miesiąc okresu wyznaczenia (po trzy najstarsze sprawy zarejestrowane w repertorium CSKP lub CNPP jako sędziemu sprawozdawcy oraz wyznaczono tego sędziego do składu orzekającego w charakterze innym niż sprawozdawca w nie mniej niż dwóch i nie więcej niż w siedmiu sprawach rozpoznawanych w składach wieloosobowych).

4. Sędzia Romualda Spyt jest sędzią Sądu Najwyższego mającą swoje miejsca służbowe w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego, do której właściwości – zgodnie z art. 25 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym – należą sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, a więc sprawy o diametralnie odmiennym przedmiocie niż przedmiot sprawy II CSKP 1489/22 i przedmiot spraw należących do właściwości Izby Cywilnej Sądu Najwyższego.

5. Następnie, zarządzeniem SSN Tomasza Szanciło z dnia 24 marca 2023 r., działającego w zastępstwie Prezesa Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, sprawa II CSKP 1489/22 została skierowana do referatu SSN Romualdy Spyt, a podstawą zmiany sędziego sprawozdawcy było wspomniane zarządzenie nr 31/2023, z jednoczesnym przewidywanym terminem posiedzenia w sprawie na czerwiec 2023 r.

6. Zarządzeniem SSN Romualdy Spyt wyznaczono termin posiedzenia niejawnego na dzień 13 czerwca 2023 r. Utworzony skład Sądu Najwyższego do rozpoznania sprawy cywilnej II CSKP 1489/22, składa się z dwóch sędziów Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako IPIUS) Sądu Najwyższego (drugi członek ze składu z IPIUS został wyznaczony do orzekania analogicznie jak sędzia sprawozdawca) oraz – jako Przewodniczącego posiedzenia – sędziego na co dzień orzekającego w Izbie Cywilnej Sądu Najwyższego (dalej IC.SN).

7. Decyzje Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o wyznaczeniu do orzekania w Izbie Cywilnej Sądu Najwyższego niemal wszystkich sędziów Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oraz kilku sędziów Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (proceder wyznaczenia do orzekania w okresie kwiecień - czerwiec 2023 r. w Izbie Cywilnej Sądu Najwyższego objął bowiem sędziów z tych dwóch Izb Sądu Najwyższego i w tym sensie miał charakter masowy i bezprecedensowy we współczesnej historii Sądu Najwyższego) były podyktowane dążeniem do wsparcia kadrowego Izby Cywilnej celem zmniejszenia liczby zaległych spraw oczekujących na rozpoznanie w tej Izbie.

8. Jest to uzasadnienie o tyle chybione, że przyczyną zaległości w załatwianiu spraw w Izbie Cywilnej Sądu Najwyższego są w pierwszej kolejności skutki tzw. reformy wymiaru sprawiedliwości realizowanej w Polsce w ostatnich

latach, nakierowanej głównie na zastąpienie sędziów Sądu Najwyższego orzekających wcześniej w tej Izbie lub w Sądzie Najwyższym sędziami powoływanymi na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), tj. dotkniętej zasadniczymi wadami, o których mowa poniżej (pkt 10), jak również sposób zarządzania Izbą Cywilną przez jej obecne kierownictwo, sprowadzający się do zmian organizacyjnych oraz próby zmuszania metodami administracyjnymi sędziów tej Izby powołanych wcześniej do orzekania w tzw. składach mieszanych, tj. z udziałem sędziów Sądu Najwyższego powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, czyli w składach, które w świetle judykatury Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej jako „ETPCz”) i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej jako „TSUE”) oraz Sądu Najwyższego nie spełniają unijnego i konwencyjnego standardu sądu niezawisłego i bezstronnego, ustanowionego ustawą (por. m.in. wyroki ETPCz z 22 lipca 2021 r., nr 43447/19, Reczkowicz przeciwko Polsce, zwłaszcza pkt 227-284, z 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i 57511/19, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, zwłaszcza pkt 290-320, 340-350, 353-357, 368 i z 3 lutego 2022 r., nr 1469/20, Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce, zwłaszcza pkt 313-321, 336-346, 349-351, 352-353, 364 oraz wyroki TSUE z 26 marca 2020 r., C-542/18 RX-II i C-543/18 RX-II, Erik Simpson przeciwko Radzie Unii Europejskiej i HG przeciwko Komisji Europejskiej, pkt 72 i n., z 6 października 2021 r., C-487/19, W.Ż., pkt 123 i n. oraz z 29 marca 2022 r., C-132/20, BN, DM, EN przeciwko Getin Noble Bank S.A., pkt 116 i n).

9. Właściwą drogą do zapewnienia załatwienia zaległości w Izbie Cywilnej Sądu Najwyższego nie jest zatem wyznaczenie do orzekania w tej Izbie Sędziów mających miejsca służbowe w innych Izbach Sądu Najwyższego i nieorzekających zwykle w sprawach należących do właściwości Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, lecz powołanie do tej Izby sędziów na wniosek prawidłowo i zgodnie z Konstytucją ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa.

10. W sprawie istotne znaczenie ma fakt, że zarówno zarządzenie Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Cywilnej o ustaleniu składu, jak i zarządzenie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o wyznaczeniu sędzi Romualdy Spyt do orzekania w Izbie Cywilnej Sądu Najwyższego wydane zostały przez osoby powołane na urzędy Sędziów Sądu Najwyższego w takich samych okolicznościach jak w sprawie C-487/18, a w świetle dotychczasowego orzecznictwa postępowania sądowe z udziałem takich osób są nieważne, bądź naruszają prawo strony do rzetelnego procesu określone w art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (dalej jako „E.K.P.Cz”).

11. Dodatkowo trzeba podnieść, że Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa nr 330/2018 z dnia 28 sierpnia 2018 r., na mocy której przedstawione zostały Prezydentowi RP wnioski o powołanie Małgorzaty Manowskiej, Joanny Misztal-Koneckiej i Tomasza Szanciło na urzędy sędziów Sądu Najwyższego została w relewantnym zakresie prawomocnie uchylona wyrokiem z 6 maja 2021 r. w sprawie II GOK 5/18 przez Naczelnego Sąd Administracyjny. W związku z tym pełny skład Izby Cywilnej Sądu Najwyższego postanowieniem z dnia 2 września 2021 r. w sprawie III CZP 11/21, LEX nr 3218295, wystąpił do TSUE z pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi skutków tego uchylenia oraz skutków uchybień w postępowaniach nominacyjnych tych sędziów Sądu Najwyższego. Dotychczas TSUE nie wydał wyroku w sprawie C-658/22 zainicjowanej postanowieniem z dnia 2 września 2021 r.

12. W praktyce decyzja o wyznaczeniu Sędziego Sądu Najwyższego do orzekania w innej Izbie tego Sądu ma charakter w zasadzie dyskrejonalny, gdyż Regulamin Sądu Najwyższego w § 80 ust. 12 przewiduje jedynie w ograniczonym zakresie wymaganie uzyskania w tym względzie opinii Prezesa Izby Sądu Najwyższego, w której wyznaczony sędzia ma swoje miejsce służbowe.

13. Podkreślić ponadto należy, że ani przepisy ustawy o Sądzie Najwyższym, ani przepisy żadnej innej ustawy nie przewidują wprost, aby decyzja Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o wyznaczeniu sędziów tego Sądu do orzekania w innej Izbie tegoż Sądu niż Izba, w której zajmują oni swoje stanowiska, podlegała kontroli sądowej. W systemie prawa polskiego nie ma bowiem przepisu,

który pozwalałby sędziemu objętemu wyznaczeniem, na zaskarżenie zarządzenia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o wyznaczeniu go do orzekania w innej Izbie tego Sądu do jakiegokolwiek sądu krajowego. Oceny tej nie zmienia to, że w praktyce niektórzy sędziowie Sądu Najwyższego wyznaczeni do orzekania w Izbie Cywilnej Sądu Najwyższego podjęli próbę zaskarżenia zarządzeń o ich wyznaczeniu do Krajowej Rady Sądownictwa powołując się na art. 22a § 5 zdanie pierwsze i § 6 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 217 ze zm.) w związku art. 10 ust. 1 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym.

14. Po pierwsze Krajowa Rada Sądownictwa nie jest sądem lub organem sądowym w jakimkolwiek znaczeniu tych słów. Po drugie, jak wyjaśniono już zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r. w sprawie I KZP 2/22), jak i TSUE (por. wyrok Wielkiej Izby z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, A.K. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa, C-624/18, C.P. przeciwko Sądowi Najwyższemu i C-625/18, D.O. przeciwko Sądowi Najwyższemu, pkt 120 - 122) oraz ETPCz (por. wyrok w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce, zwłaszcza pkt 276, z dnia 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i 57511/19), Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania i reguluje Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1, a także że nie jest organem niezawisłym i bezstronnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2019 r., III PO 7/18, OSNP 2020, nr 4, poz. 38.).

15. Dodać należy, że na złożenie odwołania do Krajowej Rady Sądownictwa od zarządzeń o wyznaczeniu do orzekania w Izbie Cywilnej Sądu Najwyższego zdecydowali się wyłącznie niektórzy z tych sędziów tego Sądu objętych wyznaczeniem, którzy zostali powołani do pełnienia urzędów sędziów Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

16. W tych okolicznościach skład orzekający Sądu Najwyższego ukształtowany w sposób, o którym mowa powyżej (pkt 1- 6) powziął wątpliwości co do wykładni powołanych w treści pytania prejudycjalnego przepisów prawa Unii Europejskiej.

17. Wątpliwości te sprowadzają się do tego, czy w sytuacji, w której prawo krajowe przewiduje możliwość wyznaczenia sędziego Sądu Najwyższego mającego miejsce służbowe w jednej Izbie tego Sądu właściwej w określonych sprawach do orzekania w innej Izbie Sądu Najwyższego właściwej w innego rodzaju sprawach, bez jego zgody, art. 19 ust. 1 drugi akapit Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) w związku z art. 47 Karty praw podstawowych (KPP) należy interpretować w ten sposób, że wymaga on, aby sędziemu wyznaczonemu do orzekania w innej Izbie Sądu Najwyższego, celem ochrony jego niezawisłości i niezależności, przysługiwał od decyzji o wyznaczeniu do orzekania skuteczny środek prawny do niezawisłego i bezstronnego sądu w postępowaniu spełniającym wymagania wynikające z art. 47 i 48 KPP.

18. W drugiej kolejności przedmiotowe wątpliwości dotyczą tego, czy sąd krajowy ostatniej instancji (Sąd Najwyższy), w którego trzyosobowym składzie zasiadają dwaj sędziowie Sądu Najwyższego, którzy bez swej zgody zostali wyznaczeni do orzekania przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego ze swojej macierzystej Izby tego Sądu do Izby tego Sądu właściwej do rozpoznania sprawy, nie mając uprzednio możliwości odwołania się od decyzji o wyznaczeniu do bezstronnego i niezawisłego sądu w postępowaniu spełniającym wymagania wynikające z art. 47 i 48 KPP, w okolicznościach takich jak w niniejszej sprawie, jest sądem niezawisłym, bezstronnym, ustanowionym uprzednio na mocy ustawy i zapewniającym jednostkom skuteczną ochronę prawną w dziedzinach objętych prawem Unii Europejskiej.

Przepisy prawa polskiego

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

- Art. 186. ust. 1. Krajowa Rada Sądownictwa stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

2. ustawa z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1904 ze zm.):
- Art. 3. Sąd Najwyższy dzieli się na Izby: 1) Cywilną; 2) Karną; 3) Pracy i Ubezpieczeń Społecznych; 4) Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych; 4a) Odpowiedzialności Zawodowej;
 - Art. 10. § 1. W zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072 oraz z 2021 r. poz. 1080 i 1236).
 - Art. 23. Do właściwości Izby Cywilnej należą sprawy z zakresu prawa cywilnego, gospodarczego, własności intelektualnej, rodzinnego i opiekuńczego, a także sprawy dotyczące rejestracji przedsiębiorców i rejestracji zastawów.
 - Art. 24. Do właściwości Izby Karnej należą sprawy rozpoznawane na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534 i 1023), ustawy z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2021 r. poz. 408 i 694), ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2021 r. poz. 457, 1005 i 1595), oraz inne sprawy, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, a także sprawy podlegające orzecznictwu sądów wojskowych.
 - Art. 25. Do właściwości Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych należą sprawy z zakresu prawa pracy, ubezpieczeń społecznych.
 - Art. 26. § 1. Do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie: 1) skarg nadzwyczajnych; 2) protestów wyborczych i protestów przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego i referendum konstytucyjnego oraz stwierdzanie ważności wyborów i referendum, a także spraw, w których złożono środki odwoławcze od uchwał Państwowej Komisji Wyborczej; 3) odwołań od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa w przypadkach przewidzianych w przepisach szczególnych; 4) spraw z zakresu zamówień publicznych; 5) spraw rejestrowych, z wyłączeniem spraw dotyczących rejestracji przedsiębiorców i rejestracji zastawów; 6) spraw z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów oraz z zakresu praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową; 7) spraw

z zakresu regulacji energetyki, telekomunikacji i poczty, transportu kolejowego oraz z zakresu regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego; 8) spraw, w których złożono odwołanie od decyzji Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji; 8a) spraw, w których złożono odwołanie od postanowienia Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15; 9) spraw z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku; 10) skarg dotyczących przewlekłości postępowania przed sądami powszechnymi i wojskowymi oraz Sądem Najwyższym; 11) innych spraw z zakresu prawa publicznego niezastrzeżonych do właściwości innych izb Sądu Najwyższego.

§ 2. Do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego.

§ 4. Do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie skarg o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów wojskowych oraz sądów administracyjnych, w tym Naczelnego Sądu Administracyjnego, jeżeli niezgodność z prawem polega na podważeniu statusu osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, która wydała orzeczenie w sprawie.

- Art. 27a. § 1. Do właściwości Izby Odpowiedzialności Zawodowej należą sprawy:
- 1) dyscyplinarne: a) sędziów Sądu Najwyższego, b) rozpatrywane przez Sąd Najwyższy w związku z postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi na podstawie ustawy: z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1184), z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166), z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1140), z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1192 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1177), z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 1850), z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo

o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1754 oraz z 2022 r. poz. 655 i 1259), z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2021 r. poz. 177 oraz z 2022 r. poz. 375 i 1259), z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 944), z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej (Dz. U. poz. 2280), z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 1342), z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 628), z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (Dz. U. z 2022 r. poz. 168), z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1247 i 1259), z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1168);

2) o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury;

3) z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczące sędziów Sądu Najwyższego.

- Art. 35. § 1. Sędzia obejmuje stanowisko w izbie Sądu Najwyższego wskazane przez niego w karcie zgłoszenia kandydata, o której mowa w art. 31 § 3.

§ 2. Sędzia, za jego zgodą, może zostać przeniesiony przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego na stanowisko w innej izbie.

§ 3. Sędzia może być wyznaczony przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do udziału w rozpoznaniu określonej sprawy w innej izbie oraz, za zgodą sędziego, do orzekania na czas określony w innej izbie. Wyznaczenie sędziego do orzekania w innej izbie, bez jego zgody, może nastąpić na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy w roku. Po upływie okresu wyznaczenia sędziego do orzekania w innej izbie, sędzia podejmuje czynności w sprawach przydzielonych mu w tej izbie do ich zakończenia.

3. rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 14 lipca 2022 r. Regulamin Sądu Najwyższego (Dz.U. poz. 1489)

- § 80 ust. 12. Do sędziego wyznaczonego do orzekania na czas określony w innej izbie w przypadku, w którym mowa w art. 35 § 3 ustawy [*ustawy o Sądzie Najwyższym*], przepisu ust. 11 nie stosuje się. Zasady przydziału spraw sędziemu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, określa Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego w akcie wyznaczenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa sądu kierującego pracą izby, do której następuje wyznaczenie oraz Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą izby, do której następuje wyznaczenie oraz Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą izby, w której sędzia zajmuje stanowisko.
- 4. ustawa z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 217).
- Art. 22a. § 1. Prezes sądu apelacyjnego w sądzie apelacyjnym po zasięgnięciu opinii kolegium sądu apelacyjnego, prezes sądu okręgowego w sądzie okręgowym po zasięgnięciu opinii kolegium sądu okręgowego a prezes sądu rejonowego w sądzie rejonowym po zasięgnięciu opinii kolegium właściwego sądu okręgowego ustalają podział czynności, który określa: 1) przydział sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych do wydziałów sądu, 2) zakres obowiązków sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych i sposób ich uczestniczenia w przydziale spraw, 3) plan dyżurów oraz zastępstw sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych - przy uwzględnieniu specjalizacji sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych w rozpoznawaniu poszczególnych rodzajów spraw, konieczności zapewnienia właściwego rozmieszczenia sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych w wydziałach sądu i równomiernego rozłożenia ich obowiązków oraz potrzeby zagwarantowania sprawnego postępowania sądowego.
 - § 4. Prezes sądu może ustalić nowy podział czynności w całości lub części w każdym czasie, jeżeli przemawiają za tym względy, o których mowa w § 1.
 - § 4a. Przeniesienie sędziego do innego wydziału wymaga zgody sędziego.
 - § 4b. Nie wymaga zgody sędziego przeniesienie go do innego wydziału, jeżeli: 1) przeniesienie następuje do wydziału, w którym rozpoznaje się sprawy z tego samego zakresu; 2) żaden inny sędzia w wydziale, z którego

następuje przeniesienie, nie wyraził zgody na przeniesienie; 3) przenoszony sędzia jest przydzielony do wydziału, o którym mowa w § 2.

§ 5. Sędzia lub asesor sądowy, któremu zmieniono podział czynności w sposób skutkujący zmianą zakresu jego obowiązków, w szczególności przeniesieniem do innego wydziału sądu, może odwołać się do Krajowej Rady Sądownictwa w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania nowego zakresu obowiązków. Odwołanie nie przysługuje w przypadku: 1) przeniesienia do wydziału, w którym rozpoznaje się sprawy z tego samego zakresu; 2) powierzenia obowiązków w tym samym wydziale na zasadach obowiązujących pozostałych sędziów, a w szczególności odwołania przydziału do sekcji lub innej formy specjalizacji.

§ 6. Odwołanie, o którym mowa w § 5, wnosi się za pośrednictwem prezesa sądu, który dokonał podziału czynności objętego odwołaniem. Prezes sądu przekazuje odwołanie Krajowej Radzie Sądownictwa w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania wraz ze stanowiskiem w sprawie. Krajowa Rada Sądownictwa podejmuje uchwałę uwzględniającą albo oddalającą odwołanie sędziego, mając na uwadze względy, o których mowa w § 1. Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa w sprawie odwołania, o którym mowa w § 5, nie wymaga uzasadnienia. Od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa odwołanie nie przysługuje. Do czasu podjęcia uchwały sędzia lub asesor sądowy wykonuje obowiązki dotychczasowe.

PYTANIE

1. Udzielenie przez TSUE odpowiedzi na przedstawione pytanie prejudycjalne będzie przesłanką rozstrzygnięcia przez skład trzech sędziów Sądu Najwyższego skargi kasacyjnej w sprawie II CSKP 1489/22. W razie, gdy Trybunał przesądzi, że sędzia Sądu Najwyższego wyznaczony do orzekania w innej Izbie niż Izba, w której zajmuje stanowisko, powinien mieć prawo do skorzystania ze skutecznego środka prawnego od tej decyzji do niezawisłego i bezstronnego sądu w postępowaniu spełniającym wymagania wynikające z art. 47 i 48 KPP oraz że

trzyosobowy skład orzekający Sądu Najwyższego, w którym zasiadają dwaj sędziowie, którzy bez swojej zgody zostali wyznaczeni z Izby Sądu Najwyższego, w której zajmują stanowiska, do innej Izby tego Sądu właściwej do rozpoznania sprawy, nie mając uprzednio możliwości odwołania od decyzji o wyznaczeniu do bezstronnego i niezawisłego sądu w postępowaniu spełniającym wymagania wynikające z art. 47 i 48 KPP, nie jest sądem niezawisłym, bezstronnym, ustanowionym uprzednio na mocy ustawy i zapewniającym jednostkom skuteczną ochronę prawną w dziedzinach objętych prawem Unii Europejskiej w rozumieniu art. 19 ust. 1 drugi akapit TUE w związku z art. 47 KPP, wpłynie to na możliwość rozpoznania skargi kasacyjnej w sprawie II CSKP 1489/22 w takim składzie w ten sposób, że rozpoznanie tej skargi w tym składzie będzie niedopuszczalne i Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Cywilnej będzie zobligowany dokonać odpowiedniej zmiany tego składu w taki sposób, aby odpowiadał on wymaganiom sądu niezawisłego i bezstronnego. Przedstawienie TSUE pytania prejudycjalnego i jego rozstrzygnięcie przez TSUE pozwoli zatem uniknąć możliwego ryzyka wydawania przez Sąd Najwyższy orzeczeń w składach obejmujących sędziów tego Sądu wyznaczonych do orzekania w Izbie Cywilnej Sądu Najwyższego z Izby, w której sędziowie ci mają miejsca służbowe, tj. składach niespełniających standardów niezawisłości i niezależności.

2. Unia Europejska jest Unią prawa, w której zadania gwarancji kontroli sądowej w jej porządku prawnym powierzone są nie tylko TSUE, ale także sądom państw członkowskich. Państwa te muszą ustanawiać środki niezbędne do zapewnienia jednostkom poszanowania ich prawa do skutecznej ochrony sądowej w dziedzinach objętych prawem Unii. Zgodnie z judykaturą TSUE, zasada skutecznej ochrony sądowej praw wywodzonych przez jednostki z prawa unijnego, statutowana w art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE i wynikająca z tradycji konstytucyjnych wspólnych państwom członkowskim, jest ogólną zasadą prawa Unii Europejskiej. Samo istnienie skutecznej kontroli sądowej, która służy zapewnieniu poszanowania prawa unijnego, pozostaje nieodłączną cechą państwa prawa. Każde państwo członkowskie musi zapewnić, aby organy należące – jako „sąd” w rozumieniu prawa unijnego – do systemu środków odwoławczych w dziedzinach objętych tym prawem odpowiadały wymaganiom skutecznej ochrony sądowej (wyroki z 27 lutego

2018 r., C-64/16, Associação Sindical dos Juízes Portugueses p. Tribunal de Contas, pkt 33-37, i z 25 lipca 2018 r., C-216/18 PPU, LM, pkt 49-52 oraz powołana tam wcześniejsza judykatura TSUE).

3. Przy ocenie, czy dany organ spełnia wymagania uznania go za „sąd” w ujęciu art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE, trzeba uwzględnić w szczególności takie kryteria, jak: podstawa prawna działania organu, niezawisłość tego organu oraz osób orzekających w nim jako sędziowie (C-64/16, Associação Sindical dos Juízes Portugueses p. Tribunal de Contas, pkt 38 i 42-43, C-216/18 PPU, LM, pkt 53). Zbiega się to w pełni z wymaganiami, które stawiane są pojęciu „sądu” w art. 47 akapit drugi KPP w kontekście prawa do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu (wyrok C-64/16, Associação Sindical dos Juízes Portugueses p. Tribunal de Contas, pkt 41, wyrok C-216/18 PPU, LM, pkt 53, wyrok z 23 stycznia 2018 r., T-639/16 P, FV p. Radzie Unii Europejskiej, pkt 67). Koresponduje również ze standardem niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą określonym w art. 6 ust. 1 E.K.P.Cz. (por. w związku z tym art. 52 ust. 3 i 7 KPP i art. 6 ust. 3 TUE).

4. Związki niniejszej sprawy z prawem Unii Europejskiej są dwojakiego rodzaju. Po pierwsze, Izba Cywilna Sądu Najwyższego w swojej właściwości ma sprawy, w których powstają kwestie związane z wykładnią i stosowaniem prawa Unii Europejskiej. Konieczne jest wobec tego zbadanie, czy Izba Cywilna lub jej składy orzekające, obejmujące sędziów wyznaczonych do orzekania w tej Izbie z innych Izb tego Sądu, na mocy zarządzenia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, spełnia wymagania wynikające z art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE, przy czym ma to znaczenie dla wszystkich spraw, które miałyby rozpoznać takie składy w Izbie Cywilnej Sądu Najwyższego.

5. Po drugie, zarządzenia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego dotyczą sędziów tego Sądu, którzy mają miejsca służbowe w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, do właściwości której należą sprawy, w których powstają kwestie związane z wykładnią i stosowaniem prawa Unii Europejskiej, wobec czego konieczne jest przesądzenie, czy przewidziana w prawie krajowym i wykorzystana w niniejszej sprawie możliwość wyznaczenia ich bez ich zgody do

orzekania z Izby, w której mają miejsca służbowe do innej Izby Sądu Najwyższego, bez zapewnienia tym sędziom prawa do odwołania od decyzji o ich wyznaczeniu do bezstronnego i niezawisłego sądu spełniającym wymagania wynikające z art. 47 i 48 KPP, nie narusza ich niezawisłości i niezależności.

6. Sędzia, wchodząc w skład sądu krajowego, musi pozostawać niezawisły, aby – przy stosowaniu prawa Unii Europejskiej – również ten sąd pozostawał niezawisły i odpowiadał wymaganiom wynikającym z art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE.

7. TSUE wskazał, że niezbędne na podstawie prawa Unii gwarancje niezawisłości i bezstronności wymagają istnienia zasad, w szczególności co do składu organu, powoływania jego członków, okresu trwania ich kadencji oraz powodów ich wyłączenia lub odwołania, pozwalających wykluczyć, w przekonaniu jednostek, wszelką uzasadnioną wątpliwość co do niepodatności tego organu na czynniki zewnętrzne oraz jego neutralności względem ścierających się przed nim interesów (wyrok z dnia 20 kwietnia 2021 r., Republika II-Prim Ministru, C-896/19, i przytoczone tam orzecznictwo) oraz że w tym względzie ważne jest, by sędziowie byli chronieni przed ingerencją lub naciskami z zewnątrz, które mogłyby zagrozić ich niezawisłości. Normy mające zastosowanie do statusu sędziów i wykonywania przez nich obowiązków powinny pozwalać w szczególności na wykluczenie nie tylko wszelkiego bezpośredniego wpływu w postaci zaleceń, ale również bardziej pośrednich form oddziaływania, które mogą zaważyć na decyzjach danych sędziów, i w ten sposób na niedopuszczenie do braku widocznych oznak niezawisłości lub bezstronności tych sędziów, który to brak mógłby podważyć zaufanie, jakie sądownictwo powinno budzić w jednostkach w społeczeństwie demokratycznym i w państwie prawnym (wyrok z 18 maja 2021 r., Asociația „Forumul Judecătorilor din România” i in., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 i C-397/19, i przytoczone tam orzecznictwo) oraz (wyrok z 6 października 2021 r. W.Ż. C-487/19). Co więcej, TSUE podniósł, że przeniesienie sędziego bez jego zgody do innego sądu lub – przeniesienie sędziego bez jego zgody między dwoma wydziałami tego samego sądu mogą naruszać zasady nieusuwalności i niezawisłości sędziów. Takie przeniesienia mogą bowiem stanowić środek służący kontrolowaniu treści orzeczeń sądowych, ponieważ nie tylko mogą one wpływać na

zakres spraw przydzielanych danym sędziom do rozpoznania i prowadzenie spraw, które mają oni w swoim referacie, ale również mogą one mieć istotne następstwa dla życia i kariery tych sędziów oraz wywoływać skutki analogiczne do tych, z którymi wiążą się kary dyscyplinarne. Powołując się następnie na judykaturę ETPCZ TSUE podniósł, że wymaganie niezawisłości sędziowskiej, wywodzone z art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE odczytywanego w świetle art. 47 KPP, oznacza, że system regulujący przeniesienie sędziego bez jego zgody musi zawierać, podobnie jak przepisy z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej, gwarancje niezbędne do wyłączenia wszelkiego ryzyka, że ta niezawisłość zostanie zagrożona przez bezpośrednie lub pośrednie ingerencje z zewnątrz. Istotne jest zatem to, aby środki w postaci przeniesienia sędziego bez jego zgody – nawet gdy są one przyjmowane przez prezesa sądu, w którym orzeka dany sędzia, w oderwaniu od systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów – mogły być podejmowane wyłącznie z uzasadnionych powodów związanych w szczególności z wykorzystaniem dostępnych zasobów pozwalających na zapewnienie należytego sprawowania wymiaru sprawiedliwości, oraz aby takie decyzje mogły podlegać zaskarżeniu na drodze sądowej, zgodnie z procedurą w pełni gwarantującą prawa potwierdzone w art. 47 i 48 KPP, w tym prawo do obrony (wyrok z dnia 6 października 2021 r., C-487/19).

8. Wyznaczenie sędziego Sądu Najwyższego bez jego zgody do orzekania na określony czas w innej Izbie tego Sądu niż Izba, w której ma on miejsce służbowe stanowisko formalnie nie jest przeniesieniem sędziego do innego sądu lub przeniesieniem do innego wydziału tego samego sądu, jednak jego skutki są niemal tak samo daleko idące i niemal tak samo dotkliwe jak skutki takiego przeniesienia. Ocenę tę wzmacnia ewentualność polegająca na tym, że sędzia wyznaczony ze swej macierzystej Izby do orzekania w innej Izbie Sądu Najwyższego z jednej strony nadal musi się zajmować w pełnym wymiarze swoimi sprawami w macierzystej Izbie, a z drugiej strony załatwiać sprawy w Izbie, do której został wyznaczony. Co więcej, wyznaczenie sędziego do orzekania w innej Izbie powoduje, że sędzia wyznaczony nagle zostaje skonfrontowany ze sprawami innego rodzaju niż sprawy, którymi dotąd zajmował się w swojej macierzystej Izbie, i do których załatwiania jest normalnie przygotowany i kompetentny. Takie

wyznaczenie sędziego Sądu Najwyższego do orzekania w innej Izbie tego Sądu niż Izba, w której ma on miejsce służbowe stanowi zatem daleko idące utrudnienie w wykonywaniu przez sędziego Sądu Najwyższego jego obowiązków, a ryzyko jego zastosowania wobec sędziego może być wykorzystywane jako środek nacisku na niego, a tym samym jako środek dyscyplinujący go i mający oddziaływać na kierunek jego orzecznictwa.

9. Podział merytoryczny spraw między poszczególne Izby Sądu Najwyższego nie jest podziałem li tylko formalnym i przypadkowym, lecz ma swoje głębokie uzasadnienie w tym, że system prawny państwa jako takiego, jest złożony i stanowi podłoże dla różnego rodzaju spraw wynikających z różnych dziedzin prawa, wymagających odmiennych kwalifikacji i różnego merytorycznego przygotowania. Sędzia ubiegający się o urząd Sędziego Sądu Najwyższego wskazuje Izbę tego Sądu, w której chce zajmować stanowisko, a jego kwalifikacje w toku postępowania nominacyjnego są weryfikowane pod kątem tego, czy spełnia wymagania do tego, aby zajmować się takimi sprawami, które należą do właściwości Izby Sądu Najwyższego, w której chce orzekać. W tym kontekście istotne jest również to, aby zgodnie z koniecznym standardem prawa do sądu zainteresowane podmioty mogły liczyć na to, że ich sprawę na etapie sądu krajowego ostatniej instancji (Sądu Najwyższego) załatwi sąd złożony wyłącznie z sędziów merytorycznie właściwych i przygotowanych do załatwiania spraw danego rodzaju, a nie sąd złożony (także) z sędziów, którzy zwykle zajmują się innego rodzaju sprawami.

10. Biorąc pod uwagę przedstawione uwagi (pkt 4-9), należy w ocenie składu Sądu Najwyższego orzekającego w niniejszej sprawie, stwierdzić, że ochrona niezawisłości sędziego Sądu Najwyższego oraz zaufania do niego ze strony zainteresowanych podmiotów w świetle art. 19 ust.1 drugi akapit TUE w związku z art. 47 KPP wymaga, aby decyzja o wyznaczeniu go do orzekania w innej Izbie Sądu Najwyższego niż Izba tego Sądu, w której zajmuje on swoje stanowisko, podobnie jak decyzja o przeniesieniu sędziego sądu powszechnego z jednego sądu do innego sądu lub o przeniesieniu go między wydziałami tego samego sądu podlegała zaskarżeniu na drodze sądowej zgodnie z procedurą w pełni gwarantującą prawa potwierdzone w art. 47 i 48 KPP.

11. Wymaganie niezawisłości obejmuje dwa aspekty. Pierwszy – zewnętrzny – zakłada, że organ wykonuje swe funkcje całkowicie niezależnie, bez podlegania jakiegokolwiek hierarchii służbowej lub podporządkowania komukolwiek, i nie otrzymuje nakazów lub wskazówek z jakiegokolwiek źródła (wyroki z dnia 17 lipca 2014 r., *Torresi*, C-58/13 i C-59/13, pkt 22, i z dnia 6 października 2015 r., *Consorti Sanitari del Maresme*, C-203/14, pkt 19), przez co jest chroniony przed ingerencją i naciskami zewnętrznymi mogącymi zagrozić niezależności osądu jego członków przy rozpatrywaniu przez nich sporów (wyroki z 19 września 2006 r., *Wilson*, C-506/04, pkt 51, z 9 października 2014 r., *TDC*, C-222/13, pkt 30, z 6 października 2015 r., *Consorti Sanitari del Maresme*, C-203/14, pkt 19). Drugi aspekt – wewnętrzny – łączy się z pojęciem bezstronności i dotyczy jednakowego dystansu do stron sporu i ich odpowiednich interesów w odniesieniu do jego przedmiotu. Czynniki ten wymaga przestrzegania obiektywizmu oraz braku wszelkiego interesu w rozstrzyganiu sporu poza ścisłym stosowaniem przepisu prawa (wyroki z dnia 19 września 2006 r., *Wilson*, C-506/04, pkt 52, z dnia 9 października 2014 r., *TDC*, C-222/13, pkt 31, i z dnia 6 października 2015 r., *Consorti Sanitari del Maresme*, C-203/14, pkt 20).

12. Według Sądu Najwyższego, zaufanie w niezawisłość składu tego Sądu oraz możliwość zapewnienia przezeń jednostkom skutecznej ochrony prawnej w dziedzinach objętych prawem Unii Europejskiej ze względu na okoliczności, o których mowa powyżej (pkt 8, 9 i 10) zostaje podważone gdy, jak to jest w niniejszej sprawie, trzyosobowy skład tego Sądu składa się z sędziego lub sędziów mających miejsca służbowe w jednej Izbie tego Sądu, wyznaczonych przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do czasowego orzekania w innej Izbie tego Sądu właściwej do rozpoznania sprawy w sytuacji, w której sędzia wyznaczony lub sędziowie wyznaczeni nie mieli prawa zaskarżenia decyzji o takim ich wyznaczeniu do orzekania na drodze sądowej zgodnie z procedurą w pełni gwarantującą prawa potwierdzone w art. 47 i 48 KPP. Sąd, który ma ustawową podstawę prawną (art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE), a tym samym jest ustanowiony uprzednio na mocy ustawy (art. 47 akapit drugi KPP), to sąd, do którego sędziów powołuje się zgodnie z właściwymi przepisami zawartymi w prawie krajowym. Biorąc pod uwagę okoliczności, o których mowa w punkcie 6 powyżej Sąd

Najwyższy stwierdza, że skład orzekający w niniejszej sprawie został ukształtowany z naruszeniem prawa krajowego i, - co za tym idzie - skład ten nie jest sądem ustanowionym ustawą.

13. Zaznaczyć też należy, że w związku ze skierowanym pytaniem prejudycjalnym o identycznej treści w innych kilkudziesięciu sprawach zawisłych przed Sądem Najwyższym zostało zawieszone postępowanie do czasu rozstrzygnięcia przedstawianej kwestii przez TSUE.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[az]

[ał]